

**ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ “ЕПИСКОП
КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”**

**SHUMEN UNIVERSITY “BISHOP KONSTANTIN
PRESLAVSKY”**

НАУЧНИ ТРУДОВЕ

КОЛЕЖ – ДОБРИЧ

ТОМ XIV

PROCEEDINGS

COLLEGE DOBRICH

VOLUME XIV

**Университетско издателство
”Епископ Константин Преславски”**

СЪДЪРЖАНИЕ

Проблеми при формиране на мултикултурната идентичност при подрастващите Николай Николов	4
Влияние на образователните нива на родителите върху образователните нагласи на детето Николай Николов	15
Нови предизвикателства при онлайн обучението по музика Цанимир Байчев	30
Приказката в ранното чуждоезиково обучение Валентина Жекова	38
Лесно и ефективно изучаване на английски език чрез стихотворения в детската градина Михаела Петкова	46
Играта в чуждоезиковото обучение в детската градина Емилия Маринова, Мира Михайлова	57
Играта като средство за изучаване на английския език в детската градина Кармен Атанасова	66
Играта в прехода от детска градина към училище Дилек Х. Пазарджъкль	75
Вид свободен асоциативен тест при ученици от начална степен на образование в сравнение с по-големи обучаеми при изучаване на чужд език Галина С. Костова	86
Connections between hypercubes, DNF and Hamming distance Nikolay Yankov, Velin Spasov, Genadi Strahilov	113

ИГРАТА В ЧУЖДОЕЗИКОВОТО ОБУЧЕНИЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА¹

ЕМИЛИЯ МАРИНОВА, МИРА МИХАЙЛОВА

THE GAME IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING IN THE KINDERGARTEN

EMILIYA MARINOVA, MIRA MIHAYLOVA

Abstract: *Learning English can be easy, fun and useful in early childhood. Through games and entertainment, children quickly and imperceptibly learn words and expressions.*

Keywords: *play, game, kindergarten, children, English as a foreign language.*

Играта в предучилищното възпитание е важна за нормалното развитие на детето. То обича да играе и по този начин се запознава със заобикалящия го свят. Уменията и знанията, които се развиват у детето чрез играта, са важни за изграждането на неговия характер. То придобива ценни качества като емпатия, креативност, комуникация, умения за работа в екип, себеизразяване и др.

Детето има потребност от игра и тя е от съществено значение за развитието му в различни аспекти: физически, емоционален, социален, интелектуален, личностен. Чрез играта се развиват психическите процеси и се осъществява развитието на детската личност. [2]

По време на игра детето се чувства изцяло в свои води. То играе заради самата игра, без да се интересува от резултата. Чрез играта детето не само се запознава с

¹ Статията е разработена по проект „Научни и образователни иновации в обучението на студентите колежани“ на ШУ, РД - 08-53/ 31.01.2022г.

външния свят, но и с живота на хората, въввлечени в играта. [4]

Игрите в чуждоезиковото обучение в детската градина са подходящи и полезни за деца от всякакви възрастови групи. Те трябва да са лесни за изпълнение и да подпомагат усвояването на чуждия език. Използваме ги с цел максимално доближаване до естествената комуникативна среда на съответния чужд език, за да се постигне оптимална езикова компетенция във всички стилове на езиковата употреба. [4]

Бирова [1: 247] разглежда играта като „една от формите на организация на учебния процес и необходима обучаваща дейност, която следва да се използва активно редом с традиционните учебни методи и иновационни технологии.“ Съгласни сме с Бирова, че играта поддържа мотивацията на детето.

Съществуват различни игри – едни развиват мисленето на детето, други – ловкостта и силата, трети – конструктивните умения. Лунгова, позовавайки се на Г. Пиръов, класифицира игрите в три групи: предметни игри, творчески игри и игри с правила. [5]

Предметните игри се осъществяват с обекти от заобикалящата среда. За тях се използват предмети както от бита, така и играчки – кубчета, топки, гумени или пластмасови фигурки.

Тук предлагаме следните игри:

Хвани и назови

За тази игра ни е необходимо голямо зарче с нарисувани на него плодове и зеленчуци. Децата са наредени в кръг. Учителката хвърля зарчето и определено дете трябва да назове това, което се е паднало на английски език. След това връща зарчето и играта се играе, докато се изредят всички деца.

Чрез нея се преговаря лексика, развива се ловкост.

Познай какво си хванал

В торба се поставят играчките от няколко комплекта с пластмасови играчки (горски животни – лисица, вълк, елен;

животни от джунглата – лъв, слон, хипопотам, носорог; животни във фермата – крава, коза, овца). Всяко дете изтегля по една играчка и назовава животното. Подобна игра може да се организира с пластмасови плодове и зеленчуци.

Развива осезание, умението да правят догадки, преговаря се лексика.

Творческите игри обикновено също са свързани с предмети, но се отличават от предметните игри по това, че играчките и предметите се включват в някакъв сюжет, а детето влиза в определена роля. В тях се отразяват впечатленията на децата за околния свят. Участниците измислят съдържанието (с изключение на играта драматизация, при която те трябва да се придържат към определен сюжет). Ролите са открити, а правилата – скрити. Разделят се на:

Конструктивна игра – понятието конструктивна игра най-често се свързва с онази дейност на децата, която води до частично или пълно преобразуване на обект от близката среда. В конструктивната игра замисълът възниква под влияние на активното мислене и въображението на децата. Децата изграждат конструкции в пространството с обемни и равнинни елементи и достигат до завършен, реален обект. Това създава контекст за употреба на чуждия език.

Тук предлагаме следната игра:

Сглоби къщата

За тази игра са ни необходими квадрати, триъгълници, кръгове, правоъгълници, направени от хартия. Раздаваме ги на всяко дете и то трябва да сглоби къща, като назовава всяка геометрична фигура на английски език например *I have a house. I used a triangle / triangles, a square / squares, a rectangle, etc.*

Този вид игри могат да се използват в следобеден режим, за да се затвърдят думите и да се осъществят интегративни връзки, в случая се затвърдяват знанията по математика.

Игра-драматизация

Тук се пресъздава даден текст и ролите са определени предварително. Този текст може да е приказка, разказ, пиеса или част от филм, направили най-силно впечатление на децата. Характерен пример за този вид игри са куклените спектакли. Тук подготовката е многопластова: правят се репетиции, ролите трябва да се изпълняват изразително, подготвят се декори и костюми, изготвят се покани (обяви, афиши), по този начин се осъществява интеграция на дисциплините.

Илиева и Терзиева [10, 11] разглеждат различни варианти на драматизация: на интересно за децата произведение, в което педагогът измисля репликите на героите [11] на съставена специално за случая ситуация [10].

Тук предлагаме следната игра:

Приказката *The mitten*

Необходими са ни малки плюшени играчки на животните от приказката – мишка, жаба, бухал, заек, вълк, глиган, лисица, мечка, щурец и една голяма ръкавица. Приказката се прочита, представят се думите и изразите на английски език (например: *I am cold; I enter the warm mitten; I get into the mitten; Is there room for me in that nice warm mitten; Come on; I'll be very careful;...*), децата се стремят да запомнят последователността на животните. Всяко дете според определената си роля казва своя израз, назовава животното (*I am cold; I am a mouse*) и вкарва играчката в ръкавицата. Ролите са на мишка, жаба, бухал, заек, вълк, глиган, лисица, мечка, щурец и се разпределят от педагога.

Игрите с правила се характеризират с предварително регламентирано взаимодействие между установените правила, които се създават специално за дадената игра и се осъзнават от децата като неизменна част от нея и трябва да се спазват. Те имат готово съдържание и предварително определена последователност на действията. Към тях спадат дидактичните игри. Наричаме

ги още “Учебни игри”. В тях се съдържат принципите на всички видове игри.

Тук предлагаме следната игра:

Домашни и диви животни

За тази игра ни е необходима дъска, разделена на 2 колони и картончета с животни – домашни и диви. В първата колона има изобразена гора, а във втората – село. Всяко дете трябва да си вземе едно картонче, да го назове, (например *This is a dog*) и да го постави в правилната колона. Ако животното е диво, се поставя в първата колона, а ако е домашно – във втората.

Преговаряме лексика и развиваме умение за подреждане и класификация, за попълване на таблица.

Според С. Л. Новоселова класификацията на детските игри се основава на идеята кой е инициатор на игрите (дете или възрастен) [6]. Тя [6] споменава игри на открито, които се инициират от педагога и се класифицират според степента на подвижност (игри с ниска, средна, висока подвижност), според обектите, които се използват в играта (игри с топка, с панделки, с обръчи и др.). Когато преподавателят по английски е преподавател в групата, английският език може да се включи в игрите на открито.

Тук предлагаме следната игра:

Хвърли и назови

За тази игра са ни необходими обръчи, тебешир и топче. Нарездаме обръчите хаотично и във всеки един от тях написваме число от 0 – 10. Децата са наредени в колона. Всяко дете хвърля топчето, като се старее да го вкара в някой от обръчите. Когато топчето попадне в обръча, детето назовава цифрата на английски. Ако не попадне – произнася *I missed*. Можем да разрешим два опита. В обръчите вместо числа могат да се поставят картинки на лексиката, която искаме да преговорим. Чрез тази игра развиваме ловкост и точност, осъществяваме връзки с физическа култура и спорт.

Според Брустър и др. [8] игрите могат да бъдат групирани в зависимост от:

- езиковия материал (игри за гладкост или точност на изказа – комуникативни или граматически игри)

- организацията (състезателни и сътруднически, игри в кръг или игри от място, шумни или тихи)

- материалите, които са необходими (игри, които не изискват материали, игри с лист и молив, картинни игри, игри със зарчета, настолни игри)

Грамматическите игри

Упражняват новите езикови единици и развиват точност. Често се използват готови изрази, които се запомнят, поради многократното повторение. Това са "скрити" упражнения за повторение. Тези игри предоставят полезни упражнения за произношение, лексика, граматика. С тях не бива да се прекалява, особено с тези, в които се повтаря много пъти едно и също нещо. При игрите за точност, обикновено се отбелязват точки. Целта е да отбележим повече точки от другите. Обикновено се излъчва победител. Акцентът може да е върху разбирането или върху продукцията. Тези игри тренират паметта на децата. За да запаметят по-бързо, играта може да се играе с помощта на картинки.

Предлагаме следната игра:

Кой съм аз?

За тази игра са необходими карти с животни, кърпа за очи и кутия, от която да се теглят картите. Всяко дете излиза, завързват му се очите и тегли от кутията картинка. Показва я на останалите и те трябва да му помогнат да познае кое животно е. Играчът може да задава въпроси. (Например: *Who am I?*; *Am I an elephant?*; *What colour am I?*; *Am I big?*; *Am I small?*...).

Вярно или грешно

За тази игра са необходими картончета в различни цветове. Показвам едно картонче и им казвам *It is blue*. Ако е вярно ми отговарят *Yes, it is.*, а ако е грешно *No, it isn't. It is.....* и назовават верния цвят.

Комуникативни игри

Те развиват гладкост на изказа и сътрудничество с другите. Обикновено се организират по групи или по двойки. Сътрудничество се постига, когато децата се опитват заедно да изпълнят задачата, където фокусът ще е върху съвместното изпълнение, докато използват езиковия материал, който е подаден предварително.

Картинната диктовка е пример за сътрудническа комуникативна игра. Тук децата работят заедно, като описват, обясняват, изясняват, проверяват, съгласяват се или не се съгласяват, спорят.

Драматизацията може да се превърне в комуникативна игра, когато в процеса на работа позволим на децата творчество в репликите.

Състезателни игри

Те могат да се организират по отбори, по групи, по двойки или индивидуално, но винаги имат победител. Този, който е събрал най-много точки, най-много предмети или който е приключил пръв. Често, но не винаги, състезателните игри са контролирани игри, граматическите игри обикновено са състезателни.

Описаната по-горе игра *Домашни и диви животни* може да се организира като състезателна, ако групата се раздели на два отбора.

Игри без материали са тези, в които използваме само думи (развален телефон Chinese Whisper) или игри с движения. Илиева [8] предлага дейности, свързани с подхода цялостна физическа реакция (виж Ашър [7]), които можем да използваме за изразходване на енергията на децата, когато са шумни – тогава им даваме възможност да рецитират на висок глас съпровождащите думи и всеки път забързваме движенията; могат да се използват и за разведряване, когато децата са уморени и бавни – движенията стимулират кръвообращението и ги разведряват.

Предлагаме следното авторско стихотворение за раздвижване:

One, two, three raise your hands
For, five, six slap your pants
Seven eight nine stamp your feet
And ten turn around and jump and jump

Игрите със зарчета могат да имат разнообразен характер, като зарчетата варират съобразно лексиката, която упражняваме (зарче с цифри, зарчета с животни, с превозни средства, с плодове и зеленчуци и т.н.). Илиева [3] предлага игра с използването на 2 вида зарчета: едното определя допълнението в изречението (животно), а другото обстоятелственото пояснение (стая от къщата) например *There is an elephant in the kitchen.*

Обобщение:

Играта в детската градина е един от най-важните фактори за детското развитие. Чрез нея образователно-възпитателната работа се приема от децата като дейност, отговаряща на техните потребности. С нейна помощ детето учи, общува, твори и се развива като личност.

Игрите ангажират, грабват децата и като си отдадат цялото внимание по-бързо запомнят. Като играят много пъти една игра, те запаметяват по-лесно и дълготрайно изразите на чуждия език.

Благодарение на образователните игри децата учат с желание и не се налага да бъдат убеждавани дълго.

ЛИТЕРАТУРА:

1. **Бирова, И.** Играта като образователен феномен в чуждоезиковото обучение. – С., УИ Св. Климент Охридски, 2021.
2. **Велева, А.** Възможности за игра в ежедневието на детската градина съобразно новите нормативни документи. Педагогически новости – годишно научнотеоретично списание. Брой 2016. ISSN 1314-7714 <http://pedagogicnews.uniruse.bg/%D0%B2%D1%8A%D0%B7%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D0%B8%D0%B3%D1%80%D0%B0-%D0%B2-%D0%B5%D0%B6%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B5%D0%B>

[2%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%BD%D0%B0-%D0%B4/](#)

3. **Илиева**, Ж. Лексикалният подход в ранното чуждоезиково обучение (реализиране на модела на Луис чрез текстове за деца). – Шумен, УИ "Епископ Константин Преславски", 2015.
4. **Йорданова**, Е. Важната роля на детските игри. 2009г. <https://semeistvo.rozali.com/deteto/p11720.html>
5. **Лунгова**, С. Видове игри. http://dg-edelvais-pl.com/03zaRoditeli/06lgrite/1vidove_igri.pdf
6. **Новоселова**, С. Л., Видове детски игри. Видове детски занимания. g.gameasphalt. https://gameasphalt.ru/bg/vidy-igr-detei-vidy-detskoi-deyatelnosti/?fbclid=IwAR3FrxC_EQXT56liyMh8UOeFEen1_rWxprRATwTNY8ejyT9lmzkmMYt1kbVM
7. **Asher**, J. The Total Physical Response Approach to Second Language Learning. // The Modern Language Journal, vol. 53, No 1, 1969, pp. 3-17.
8. **Brewster**, J., G. Ellis, D. Girard. The Primary English Teacher's Guide. – Harlow, Pearson Education Limited, 2002.
9. **Илиева**, Zh. A Handbook with Drama and Total Physical Response Activities for Pre-School and Primary School Teachers. – Shumen, Konstantin Preslavsky University Press, 2021. https://dikpo.shu.bg/dox/pk/HANDBOOK_DRAMA_TPR_e-1.pdf?fbclid=IwAR0TMbbU5uOHXIkvwq1IUHfWqSA2vQAdPFE_nRj5iACfoSYTneMOs-0Nug
10. **Илиева**, Zh., D. Terzieva. Forest School for Very Young Learners. // BETA E-Newsletter 42/8. Papers from the 28th BETA-IATEFL Annual International Conference Changing the World One Class at a Time: Getting Through to Students, 3-5 May 2019, Plovdiv, Bulgaria, pp. 116-130. ISSN 1314-6874. <http://www.beta-iatefl.org/category/blog-e-newsletter/> <https://www.beta-iatefl.org/wp-content/uploads/2020/04/BETA-E-Newsletter-issue%E2%80%939342.pdf>
11. **Илиева**, Zh., D. Terzieva. Rehearsal time (Very Young Learners). // BETA E-Newsletter 36/7. Papers from the 27th BETA-IATEFL Annual International Conference Promoting 21st century ELT: language, life skills and digital literacies, 22nd-24th June 2018, Burgas, Bulgaria, pp. 96-104. ISSN 1314-6874. https://www.beta-iatefl.org/wp-content/uploads/2018/12/BETA-E-Newsletter-issue-36_final-1.pdf